

NOTITSER.

Nationaløkonomisk Forenings Fonds Prisopgaver for 1930.

Der er indkommet to Besvarelser af den ene af de for Aaret 1930 stillede Prisopgaver: En Vurdering af v. Thünens Jordrente- og Arbejdslønstheori (se Nationaløkonomisk Tidsskrift 1929, S. 189). Bedømmelsesudvalget, hvori Professor F. Zeuthen har afløst Professor B. Ohlin, har afgivet følgende Bedømmelse:

Den ene Besvarelse er indleveret under Mærket „Taxateur“. Afhandlingen anlægger det i og for sig interessante Synspunkt at ville bedømme v. Thünens Lære ud fra de Erfaringer, man har gjort med Hensyn til Grundrenten og dens Variationer under Paalægningen af Grundskyld i de forskellige Lande. Men under Arbejdet hermed glider v. Thünens Lære ganske i Baggrunden, og den Definition, Forfatteren opstiller af Begrebet Grundrente, gaar ud over v. Thünens Opfattelse. Det er selve Bearbejdelsen af Grundskyldstatistiken i vore Dage, som dermed bliver Afhandlingens Tyngdepunkt, og Forfatteren kommer ikke til at levere noget Bidrag til v. Thünens Theori og Kritiken deraf. Forfatterens Ræsonnementer er ofte mangelfulde. Han undersøger — til Eksempel — Jordværdien i Danmark i Forhold til Afstanden fra København, og kommer ganske naturligt til, at udover Byens allernærmeste Opland kan Storbyen ikke mærkes, hvad der jo, da København ikke er Afsætningsstedet for Landets Landbrugsproduktion, ikke er saa mærkværdigt. v. Thünens Forudsætninger skydes ganske til Side, og det samme gælder hans Bemærkninger om Transportomkostningernes Indflydelse. At v. Thünen i Virkeligheden giver en almindelig Theori om Produktionens Lokalisering, bemærker Forfatteren slet ikke. Arbejdslønnens Behandling er væsentlig blot en Sammenstilling af Arbejdsløn og Grundskyld i de senere Aartier; en Vurdering af

v. Thünens Formel og Opfattelse kommer overhovedet ikke frem.

Havde Spørgsmaalet været, hvad Vurderingerne til Grundskyld fortalte os om Grundrenten i By og paa Land og hvorvidt Arbejdslønnen havde nærmere Forbindelse med Bevægelserne i Grundrenten, vilde Besvarelsen have været paa sin Plads, selv om det maa siges, at Forfatteren heller ikke fuldt magter denne — i det væsentlige statistiske — Opgave. De statistiske Maalestokke, der benyttes, begrundes ikke, og Tallene er for en stor Del behandlet uden fornøden Kritik.

Selv om Forfatteren har viet Behandlingen af Emnet et stort Arbejde, kan der derfor ikke tildeles ham nogen Belønning.

Den anden Afhandling bærer Mottoet: Never ending, still beginning. Den er vel skrevet og giver i det store og hele en klar Fremstilling af Spørgsmaalene. Forfatteren er fortrolig med Litteraturen om v. Thünen, og dennes Plads og Betydning i Nationaløkonomiens Historie er godt belyst. Afhandlingens Svaghed ligger i, at Forfatteren kun i ringe Omfang fremkommer med selvstændige Synspunkter. Hvor han vover sig udenfor den ved andres Studier givne Ramme, som f. Eks. ved Omtalen af den praktiske Nytte af v. Thünens Lønformel, ved Bestemmelsen af a og p , faar han for lidt ud heraf. Man faar saaledes ikke fat i den indbyrdes Forbindelse, der er mellem v. Thünens Lønbestemmelse og hans Lære om Jordrenten. Man savner ogsaa en Paavisning af, hvorledes Thünens Jordrentelære fik sin store Betydning ved at tage sit Udgangspunkt i det enkelte Foretagendes Rentabilitet, og at det er denne Forbindelse mellem Bedriftens Økonomi og de samfundsøkonomiske Virkninger, der har gjort, at man stadig er vendt tilbage til v. Thünen i Læren om Produktionens Lokalisering. Den matematiske Side af v. Thünens Arbejdslønformel er kun i ringe Omfang gjort til Genstand for Kritik og Undersøgelse.

Afhandlingen lider saaledes af saadanne Mangler, at Udvalget ikke mener at kunne tildele Forfatteren den højeste Prisbelønning. Paa den anden Side maa Afhandlingen siges at bære Vidne ikke blot om et stort Arbejde, men ogsaa om betydeligt Kendskab til og Forstaaelse af v. Thünens Theorier. Udvalget mener derfor, at Afhandlingen bør belønnes med 800 Kr.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være cand. polit. Pastor Even Marstrand.